

Fysik i förskolan måste vara konkret och utforskningsbar

Ett glas som faller i golvet, ett eko av barns röster i en tunnel, ett löv som flyter i en bäck. Allt är exempel på vardagsfysik som förskolebarn kan möta. I förskolans läroplan står att barnen ska utveckla förståelse för fysikaliska fenomen, och för pedagogerna gäller det att göra fysikområdet konkret och utforskningsbart. Det visar en avhandling från Göteborgs universitet.

Jonna Larsson visar i sin avhandling hur barn möter fysikaliska fenomen i sin vardag, hur de tar sig an fenomenen och på den mångfald av möjligheter till fysikaliskt lärande som finns inbyggda i förskolan. Det handlar om fenomen som friktion, flyta och sjunka samt ljud.

För att fysik fullt ut ska fungera som ett lärområde i förskolan krävs att förskollärarna planerar, skapar och fångar tillfällena där det finns möjlighet att utforska och samtala om olika fysikaliska fenomen. För det krävs både ämneskunskaper, didaktisk kunskap och förmågan att hantera innehållet på ett begripligt vis. Den bäst fungerande formen är inom ramen för förskolans traditionella temaarbete, där barns lek, lärande och utveckling är centralt. Då är förskolläraren den som tar huvudsakligt ansvar för fysikinnehållet, utan att minska eller begränsa barns möjligheter till delaktighet och inflytande.

Barn i förskolan uppmärksammar, hanterar och talar om olika fysikaliska fenomen i en mängd olika sammanhang, både i aktiviteter som barn själva har initierat och genomfört, som i deras lek, samt i aktiviteter som förskolläraren har förberett och genomför tillsammans med barn.

– Förskollärarna behöver inte vara fysikexperter för att leva upp till läroplanen. Det som krävs är kunskap om det fenomen som är i fokus samt olika strategier för att stimulera barns lärande plus en rik miljö där de kan utforska olika innehåll med goda möjligheter till lek, säger Jonna Larsson.

Vad gäller den innehållsliga fysikkunskapen klarar sig förskollärarna med vad som kan betraktas som medborgarkunskapsnivån i fysik. Det kan fungera bra med att repetera högstadiets fysikkurs för att nå dit, anser Jonna Larsson.

Fakta:

Läroplanen för förskolan anger bland sina mål bland annat att ”Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar sin förståelse för naturvetenskap och samband i naturen, liksom sitt kunnande om växter, djur samt enkla kemiska processer och fysikaliska fenomen” (Läroplan för förskolan Lpfö 98)

För mer information:

Jonna Larsson, e-post: jonna.larsson@ped.gu.se, telefon: 031-786 2312

Jonna Larsson lägger fram sin avhandling *När fysik blir lärområde i förskolan* vid institutionen för pedagogik, kommunikation och lärande, Göteborgs universitet, fredagen den 30 september, 13.00.

Plats: Kjell Härnqvistsalen, Västra Hamngatan 25, Pedagogens hus A, källarplan.

Avhandlingen finns digitalt publicerad på <http://hdl.handle.net/2077/43456>